Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2016–2017

26 448 Structuur van de uitvoering werk en inkomen (SUWI)

Nr. 582

VERSLAG VAN EEN SCHRIFTELIJK OVERLEG

Vastgesteld 9 december 2016

De vaste commissie voor Sociale Zaken en Werkgelegenheid heeft een aantal vragen en opmerkingen voorgelegd aan de Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid inzake een aantal brieven:

- over het Inspectie SZW rapport «SUWI (Kamerstuk 26 448, nr. 562);
- over Toezegging op vragen van het lid Van Weyenberg tijdens debat over het rapport van het CPB over langdurige werkloosheid (Kamerstuk 26 448, nr. 563);
- over de Evaluatie Wet vereenvoudiging UWV-regelingen en evaluatie Wet tot wijziging van de WW in verband met het vergroten kansen op werk langdurig werklozen (Kamerstuk 26 448, nr. 566);
- over de Kennisontwikkeling en toekomstagenda vakmanschap (Kamerstuk 28 719, nr. 98);
- over de Strategische heroriëntatie Sociale Verzekeringsbank: Veranderagenda 2016–2017 (Kamerstuk 26 448, nr. 571);
- over het Rapport «SUWI-net 2015 Vervolgonderzoek veilig omgaan met elkaars gegevens» (Kamerstuk 26 448, nr. 572);
- over het ICT project van UWV: één uniforme betaalomgeving (Kamerstuk 26 448, nr. 573);
- over Monitorrapportages van de Inspectie SZW over de ervaringen met de dienstverlening van UWV vanuit het perspectief van mensen met een WW-uitkering respectievelijk een WGA-uitkering (Kamerstuk 26 448, nr. 574);
- over UWV Informatieplan en stand van zaken werkvoorraad signalen handhaving (Kamerstuk 26 448, nr. 575);
- Beantwoording vragen commissie inzake het ICT-project van UWV: één uniforme betaalomgeving & reactie datalek UWV Groningen (Kamerstuk 26 448, nr. 577).

kst-26448-582
ISSN 0921 - 7371
's-Gravenhage 2016

De vragen en opmerkingen zijn op 14 november 2016 aan de Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid voorgelegd. Bij brief van 8 december 2016 zijn de vragen beantwoord.

De voorzitter van de commissie,
Bosman

De griffier van de commissie,
Esmeijer

I Vragen en opmerkingen vanuit de fracties

Vragen en opmerkingen van de leden van de VVD-fractie

De leden van de VVD-fractie menen dat de informatie- en communicatietechnologie (ICT) bij het Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen (UWV) echt beter moet. Twee maanden geleden heeft het UWV Werkbedrijf Groningen persoonsgegevens van 11.062 klanten van het UWV verstuurd aan 473 geadresseerden door een verkeerde bijlage aan een bericht toe te voegen. Ook kregen deze leden een paar weken geleden het bericht in de media door dat er 14.000 rapportages en berichten verloren zijn gegaan bij storingen bij het UWV.
In schriftelijke vragen drie weken terug over deze crash heeft het lid Schut-Welkzijn gevraagd hoe de Minister kan garanderen dat de ICT op korte termijn verbetert en privacy van mensen beter wordt beschermd. Het verzoek van de leden van de leden van de VVD-fractie is of deze vragen spoedig, maar uiterlijk met het verslag van dit schriftelijk overleg worden beantwoord, want de drie weken termijn is inmiddels verstreken.
Al jaren wordt in de Kamer gesproken over het privacy lek bij gemeenten door onzorgvuldig gebruik van Wet structuur uitvoeringsorganisatie werk en inkomen (Suwi)-net. Het is van het grootste belang dat de overheid de veiligheid van de gegevens in Suwinet borgt en niet elke ambtenaar toegang kan hebben tot deze vertrouwelijke informatie van alle burgers. In de loop der jaren zijn veel excessen in misbruik van vertrouwelijke informatie door ambtenaren de revue gepasseerd. En wat de leden van de VVD-fractie betreft moet dit zo snel mogelijk stoppen. Hierover hebben de leden van de VVD-fractie in het verleden moties ingediend. In de brief van 28 juni 2016 heeft de Staatssecretaris laten weten dat nog steeds een meerderheid van gemeenten niet aan de essentiële normen van beveiliging hebben voldaan. Weliswaar is vooruitgang geboekt, maar dat gaat tergend langzaam. De vraag is wat de stand van zaken nu is? Heeft de Staatssecretaris gemeenten daadwerkelijk een aanwijzing gegeven? En zijn gemeenten verzocht op korte termijn te voldoen? Hoeveel hebben voldaan? En is ook de volgende stap in het zogenaamde Escalatieprotocol genomen, dat het ministerie zelf een deskundige aanstelt om de boel op orde te krijgen, op kosten van de gemeenten? De leden van de VVD-fractie vinden echt dat de Staatssecretaris hier moet doorpakken.
De leden van de VVD-fractie willen graag dat bedrijven banen creëren, maar dan moeten ze die wel kunnen invullen in Nederland of Europa. Er zijn veel personeelstekorten in de technische sector. Uit onderzoek van technisch opleidingsinstituut ROVC onder 228 bedrijven blijkt dat driekwart van de technische bedrijven in Nederland een tekort heeft aan personeel. Ze slagen er niet in geschikte arbeidskrachten te vinden. Ook startups kampen met een tekort aan programmeurs. Hier is in het kader van de Warm Welcome Citydeal geprobeerd een oplossing voor te vinden, maar dat lukt niet. De vraag in dit kader is: wordt dit probleem door het UWV onderkend en wat doen ze eraan? Hoeveel tewerkstellingsvergunningen worden er door het UWV verstrekt voor technisch personeel? Sluit die aan bij de vraag van techniekbedrijven? Wil de Minister komen met een oplossing die werkt en ervoor zorgt dat techniekbedrijven de mensen kunnen aannemen die ze nodig hebben om hun bedrijf tot een succes te maken?
Tenslotte zijn de leden van de VVD-fractie verheugd te vernemen dat de Sociale Verzekeringsbank (SVB) het advies van het Bureau ICT Toetsing ter harte neemt in het samenvoegen en vernieuwen van de IT systemen voor het uitvoeren van de volksverzekeringen. Uit de briefing die we als vaste commissie voor Sociale Zaken en Werkgelegenheid hebben gekregen is duidelijk geworden dat de SVB met out-of-the-box-denken een nieuwe weg is ingeslagen. De leden van de VVD-fractie kijken reikhalzend uit naar de resultaten van deze vernieuwing!

Vragen en opmerkingen van de leden van de PvdA-fractie

De leden van de PvdA-fractie hebben met belangstelling kennis genomen van de stukken behorende dit schriftelijk overleg over SUWI. De leden van de PvdA-fractie willen allereerst hun waardering uitspreken voor de uitvoerders. Zij stonden afgelopen tijd voor grote uitdagingen, vele beleidswijzigingen, pieken van aanvragen met tegelijkertijd krimpende budgetten. De uitkeringsverstrekking zelf heeft nooit onder druk gestaan, dankzij vergaande automatisering. Miljoenen Nederlanders kunnen op de uitvoerders rekenen.
Het SUWI-stelsel kent twee doelstellingen: rechtmatige uitkeringsverstrekking en het bevorderen van de arbeidsparticipatie (Werk boven uitkering). De rechtmatige uitkeringsverstrekking verloopt goed. Uit de klantenquête blijkt dat de digitale dienstverlening van het UWV voor de meeste personen in de Werkloosheidswet (WW'ers) volstaat.
Een groep WW'ers heeft echter behoefte aan meer ondersteuning. Mede op aandringen van de leden van de PvdA-fractie is er voor deze groep ook weer persoonlijke dienstverlening gekomen. Is er al enig zicht op of de persoonlijke dienstverlening voorziet in de geconstateerde behoefte? Wordt ook iedereen bereikt die minder goed uit de weg kan met de digitale dienstverlening? Hoe komt het, dat mensen die langer in de WW zitten geen persoonlijk gesprek hebben gehad gedurende het laatste jaar? De leden van de PvdA-fractie vinden het verontrustend dat slechts 18% van de geënquêteerden aangeeft dat de hulp van het UWV de kans op het vinden van werk heeft vergroot. Welke acties gaat de Minister ondernemen opdat mensen worden begeleid naar ander werk?»

II Antwoord/Reactie van de Minister/Staatssecretaris

VVD

Vraag 1:
In schriftelijke vragen drie weken terug over deze crash heeft het lid Schut-Welkzijn gevraagd hoe de Minister kan garanderen dat de ICT op korte termijn verbetert en privacy van mensen beter wordt beschermd. Het verzoek van de leden van de leden van de VVD-fractie is of deze vragen spoedig, maar uiterlijk met het verslag van dit schriftelijk overleg worden beantwoord, want de drie weken termijn is inmiddels verstreken.

Antwoord 1:
Op 10 november heb ik uw vragen beantwoord.

Vraag 2:
In de brief van 28 juni 2016 heeft de Staatssecretaris laten weten dat nog steeds een meerderheid van gemeenten niet aan de essentiële normen van beveiliging hebben voldaan. Weliswaar is vooruitgang geboekt, maar dat gaat tergend langzaam. De vraag is wat de stand van zaken nu is? Heeft de Staatssecretaris gemeenten daadwerkelijk een aanwijzing gegeven? En zijn gemeenten verzocht op korte termijn te voldoen? Hoeveel hebben voldaan? En is ook de volgende stap in het zogenaamde Escalatieprotocol genomen, dat het ministerie zelf een deskundige aanstelt om de boel op orde te krijgen, op kosten van de gemeenten? De leden van de VVD-fractie vinden echt dat de Staatssecretaris hier moet doorpakken.

Antwoord 2:
Uit het onderzoek dat de Inspectie SZW naar de beveiliging van SUWInet heeft uitgevoerd, volgde dat 198 gemeenten niet voldeden aan de 7 belangrijke normen. Voor deze gemeenten is het escalatieprotocol in werking getreden. Dit betekent dat zij een aankondiging tot een aanwijzing

van mij hebben ontvangen. Afhankelijk van de normen waaraan een gemeente niet voldeed heeft een gemeente 6 tot 12 weken de tijd gekregen om de beveiliging van SUWInet op orde te brengen. Inmiddels heb ik van ieder College van B&W een verklaring ontvangen dat zij voldoen aan de 7 belangrijke normen. De Inspectie SZW voert op dit moment een steekproef uit bij 65 gemeenten (van de 198) om te na te gaan of zij inderdaad voldoen aan alle 7 belangrijke normen. Ik verwacht eind dit jaar de resultaten van de Inspectie SZW te ontvangen en zal u dan direct informeren. Mocht blijken dat een gemeente toch niet voldoet aan de 7 belangrijke normen, dan zal een aanwijzing volgen. De gemeente kan dan worden verplicht om een deskundige aan te stellen die de beveiliging van SUWInet op orde brengt.

Vraag 3:
Er zijn veel personeelstekorten in de technische sector. [.] Wordt dit probleem door het UWV onderkend en wat doen ze eraan? Hoeveel tewerkstellingsvergunningen worden er door het UWV verstrekt voor technisch personeel? Sluit die aan bij de vraag van techniekbedrijven? Wil de Minister komen met een oplossing die werkt en ervoor zorgt dat techniekbedrijven de mensen kunnen aannemen die ze nodig hebben om hun bedrijf tot een succes te maken?

Antwoord 3:
UWV onderkent dat werkgevers in de techniekssector moeite hebben om hun vacatures te vervullen. Samen met partners in de techniek zorgt UWV via de Servicepunten Techniek voor een goed werkende infrastructuur voor behoud van werknemers en instroom/bemiddeling van werkzoekenden in de sector Techniek. UWV faciliteert werkgevers bij het zoeken naar geschikt personeel. Werkgevers kunnen hun vacatures plaatsen op werk.nl en zelf gericht zoeken naar potentiële kandidaten in de cv-bank op werk.nl. Werkgevers kunnen hun vacatures ook melden bij de Servicepunten Techniek.

UWV maakt met werkgevers landelijk en regionaal leerwerkarrangementen voor werkzoekenden naar kansberoepen binnen de sector Techniek. Een voorbeeld hiervan is de samenwerking met de Vakraad Metaal en Techniek (100 banenplan en Technisch Talent Werkt). Ook is UWV een partij bij de uitvoering van een aantal sectorplannen, waaronder het sectorplan van Otib 3e tranche. Om vraag en aanbod beter op elkaar te laten aansluiten zijn er bovendien maatregelen zoals het Techniek Pact of de voucherregeling kansberoepen.

Het aantal toegekende tewerkstellingsvergunningen voor reguliere techniekfuncties (excl. IT, bouwsector en grafische sector) lag in 2015 rond de 60, in 2017 rond de 70. Dit lage aantal toekenningen komt voort uit het restrictieve toelatingsbeleid voor werknemers die minder dan het kennismigrantensalaris verdienen. Een analyse van het huidige arbeidsaanbod geeft geen indicatie van onvoldoende arbeidsaanbod in Nederland en de rest van de EU. Dit geeft dan ook geen aanleiding om van dit huidige beleid af te wijken. Dat geldt ook voor technici. Zo komt meer dan 40 procent van de afgestudeerden aan een technische opleiding niet in de techniek terecht.

Om kleine en startende bedrijven, zoals start-ups, verder te faciliteren is er een speciale regeling die het mogelijk maakt om sleutelpersoneel van buiten de EU aan te nemen, zonder dat het kennismigrantensalaris hoeft te worden uitbetaald. Van deze regeling wordt nauwelijks gebruik gemaakt. Binnen de context van de Citydeal Warm Welcome Talent wordt nu onderzocht of deze regeling aanpassing behoeft.

PvdA

Vraag 4:
Is er al enig zicht op of de persoonlijke dienstverlening voorziet in de geconstateerde behoefte? Wordt ook iedereen bereikt die minder goed uit de weg kan met de digitale dienstverlening? Hoe komt het, dat mensen die langer in de WW zitten geen persoonlijk gesprek hebben gehad gedurende het laatste jaar?

Vraag 5:
De leden van de PvdA-fractie vinden het verontrustend dat slechts 18% van de geënquêteerden aangeeft dat de hulp van het UWV de kans op het vinden van werk heeft vergroot. Welke acties gaat de Minister ondernemen opdat mensen worden begeleid naar ander werk?

Antwoord 4 en 5:
In het verleden is met het redesign van het UWV Werkbedrijf gekozen voor verregaande digitalisering van de dienstverlening WW. Persoonlijke gesprekken met WW-gerechtigden vonden alleen plaats in de vierde, zevende en tiende maand van werkloosheid. Slechts voor circa 10% van de WW-gerechtigden was intensievere dienstverlening beschikbaar. In de eerste 3 maanden van werkloosheid en na 12 maanden van werkloosheid werd de basis digitale dienstverlening aangeboden.
De digitalisering heeft het mogelijk gemaakt om de uitkeringsverstrekking en andere dienstverlening efficiënt vorm te geven en de toegang tot de dienstverlening aanzienlijk te verbeteren. Een werkzoekende kan op een door hemzelf gekozen tijdstip gebruik maken van de dienstverlening en is daarbij niet afhankelijk van de agenda van een UWV-medewerker. Tegelijkertijd werd door de digitalisering het persoonlijk contact en de mogelijkheden tot maatwerk voor WW-gerechtigden beperkt. Uit onderzoek[1] blijkt verder dat het zo snel mogelijk in contact komen met werkloze of met werkloosheid bedreigde werknemers en het voeren van regelmatige (individuele of groeps-)gesprekken de kans op het weer vinden van een andere baan vergroot. De uitkomsten van het onderzoek van de Inspectie SZW bevestigen dit.
Daarom is met ingang van 2017 structureel 160 miljoen euro beschikbaar voor dienstverlening aan WW-gerechtigden door UWV. De nieuwe dienstverlening WW is gestoeld op een persoonlijke, gerichte aanpak voor wie dat nodig heeft. Op basis van de werkverkenner maakt UWV een inschatting van de arbeidsmarktsituatie van de WW-gerechtigde. WW-gerechtigden met 50% of meer kans op langdurige werkloosheid (>1 jaar) worden uitgenodigd voor een werkoriëntatiegesprek. De overige WW-gerechtigden kunnen zelf om zo'n gesprek vragen. Op basis van de uitkomsten van de werkverkenner en het gesprek wordt de vervolgdienstverlening vastgesteld. Dit geeft UWV de mogelijkheid om gerichte dienstverlening in te zetten die varieert in intensiteit en is aangepast aan de persoonlijke behoeften en mogelijkheden voor deze werkzoekenden. De dienstverlening kan bestaan uit bijvoorbeeld persoonlijke gesprekken, workshops, competentietests en netwerktrainingen.
In het nieuwe dienstverleningsconcept wordt verder structureel ondersteuning geboden aan niet-digivaardige werkzoekenden. Daarnaast is er voorzien in speciale workshops voor niet-digivaardigen.

Binnenkort ontvangt u de Kamerbrief «Voortgangsbrief sectorplannen en Doorstart-maatregelen» waarin ik inga op de inhoud en de voortgang van het nieuwe dienstverleningsconcept. De nieuwe dienstverlening zal ik monitoren en ik verwacht dat met de aanpassingen de effectiviteit verbetert.

---

[1] Centraal Planbureau (2016). *Kansrijk Arbeidsmarktbeleid 2.* CPB: Den Haag.